

บทความวิจัย

พัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออก Development of Pre-School Children in the Child Development Centers, Department of Community Development in Eastern Area

อารีรัตน์ ขำอยู่*

Areerut Khumyu

มนีรัตน์ ภาคธูป*

Maneerat Phaktoop

จินตนา วัชรสินธุ์*

Chintana Wacharasin

นุจรี เนตรทิพย์*

Nujjaree Nettip

วรรณิ เตียววิศเรศ**

Wanee Deoisres

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดและประเมินพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ตลอดจนลักษณะครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย และเพศของเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 360 คน อายุ 3-5 ปี ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนา

ชุมชน ในเขตจังหวัดภาคตะวันออก เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป และแบบทดสอบพัฒนาการ DDST (Denver Development Screening Test) ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ร้อยละ ของข้อมูลที่เป็นลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง และระดับพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการเคลื่อนไหว ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม หาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการ (Development Quotient) และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนโดยทดสอบค่าที (Independent t-test)

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ มีพัฒนาการโดยรวมอยู่ในระดับเร็วกว่าปกติ โดยมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปกติ และมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมอยู่ในระดับเร็วกว่าปกติ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดามารดาตลอดจนลักษณะครอบครัวแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กก่อนวัยเรียนเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง มีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการสูงกว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purpose of this survey research was to examine and compare the development of pre-school children with different backgrounds of gender, family type, living area, and their parents' backgrounds including age, educational level, and occupation. The sample of 360 pre-schools aged 3-5 years from the Child Development Centers, Department of Community Development in Eastern area of Thailand was selected by using multistage sampling. The instruments used for data collection were the demographic characteristic ques-

tionnaire and the Denver Developmental Screening Test (DDST). The descriptive statistics and t-test were used to analyze the data.

The results demonstrated that pre-school children in this study had faster development than average. The pre-school children had normal development in gross motor development and had faster development than average in fine motor-adaptive development, language development, and personal-social development. Pre-school children who lived in urban areas had faster development than those in rural areas at the significant level of .05. None of the following variables showed statistically significant differences in the children's developmental scores: gender, family type, and parent's age, educational level, and occupation.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่าและเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ อนาคตของชาติขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็กที่จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่และรับภาระในการพัฒนาประเทศในวันข้างหน้า เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงเวลาที่มียังต้องการพัฒนาของบุคคล (วราภรณ์ รักรวิชัย, 2535) พัฒนาการของเด็กวัยนี้ จะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในวัยต่อ ๆ มา (Freud, 1965) และเป็นช่วงที่มนุษย์มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญามากที่สุด ตลอดจนเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสติปัญญาในวัยต่อ ๆ ไป (Bloom,

1976; Piaget, 1977) ดังนั้น เด็กก่อนวัยเรียน จึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทุกด้าน ของบุคคล

เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงที่เด็กมีการ เจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็ว เริ่ม เป็นอิสระและพึ่งตัวเองได้มากขึ้นเล็กน้อย เด็กจะมีพัฒนาการทางกาย พัฒนาการของ กล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหว พัฒนาการทาง ภาษา และพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ซึ่งพัฒนาการส่วนใหญ่ของเด็กวัยนี้จะขึ้นอยู่กับ การปรับตัวให้คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม และการ เรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นสำคัญ หาก เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดี ได้รับการตอบสนอง ความต้องการด้านร่างกายและจิตใจอย่างถูก ต้องเหมาะสมแล้ว เด็กจะมีการเจริญเติบโต และพัฒนาการที่เหมาะสม มีสุขภาพดี สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ แต่หากเด็กได้รับ การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมก็อาจเกิดปัญหาในการ เจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมตามมา อิริคสัน (Erikson, 1982) กล่าวว่า ถ้าเด็กวัยนี้ไม่ได้รับ การดูแลเอาใจใส่อย่างเหมาะสม เด็กจะเกิด ความไม่มั่นใจและขาดความคิดริเริ่มได้

สังคมไทยแต่เดิมนั้นเด็กจะได้รับการ อบรมเลี้ยงดูอย่างอบอุ่นใกล้ชิดจากบิดามารดา และญาติผู้ใหญ่ แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจได้ เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ ภาคตะวันออก ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคม เกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เวลา ที่ใช้ในการดูแลเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองลดน้อย ลง ต้องส่งบุตรไปสถานเลี้ยงเด็ก ดังนั้นสถาน

เลี้ยงเด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากใน ชุมชน หน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวกับการอบรม เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่บิดามารดาส่วนใหญ่ คู่ันเคยหรือรู้จักมากที่สุด คือ โครงการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งรับเด็ก อายุ 3-5 ปี เข้ารับการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กของหมู่บ้าน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมที่จะเข้ารับการ ศึกษาในชั้นสูงต่อไป (วิณี ชิดเชิดวงศ์ และ คณะ, 2530) ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การดูแลเด็ก จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความ เข้าใจ และสามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กได้เป็น อย่างดี การติดตามภาวะการเจริญเติบโตและ พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่สามารถบอกความผิดปกติในการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยสำคัญนี้ได้ รัฐบาลมีนโยบายในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นประโยชน์ต่อ พัฒนาการของเด็ก ตามสภาวะความต้องการ พื้นฐานตามวัย คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความ สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของเด็ก และการ ร่วมมือกับสถาบันทางสังคมอื่นในการสนับสนุน ให้ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดู เด็กได้อย่างถูกต้องตามพัฒนาการ จึงจัดทำ โครงการวิจัยเพื่อประเมินพัฒนาการของเด็ก ก่อนวัยเรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความ ก้าวหน้าหรือความล่าช้าของพัฒนาการของ เด็กก่อนวัยเรียน ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการ ดูแลเด็ก ในการแก้ไขปัญหาและแสวงหา แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนวัยเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน ในเขตภาคตะวันออก
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน โดยจำแนกตามเพศของเด็ก ลักษณะครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย และอายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของบิดามารดา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดเขตภาคตะวันออกที่มีจำนวนเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างน้อย 100 คน ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดชลบุรี สมุทรปราการ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง ซึ่งมีจำนวนเด็กก่อนวัยเรียนทั้งสิ้น 11,605 คน โดยเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ปรากฏจากความพิการของมือหรือขา สามารถพูดโต้ตอบได้ และไม่มีปัญหาทางการได้ยินและการใช้ภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ เด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 360 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) จากเด็กที่มีคุณสมบัติครบตามกำหนด จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 9 แห่ง ใน 3 จังหวัดเขตพื้นที่ภาคตะวันออกที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบทดสอบพัฒนาการ Denver

Development Screening Test หรือ DDST (Frankenberg, Dodds, & Fendal, 1973) ซึ่งมีจำนวน 103 ข้อ แบ่งเป็นข้อทดสอบและสังเกตพัฒนาการเด็กใน 4 ด้าน คือ ด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดใหญ่ในการเคลื่อนไหว (Gross Motor Development) ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine Motor - Adaptive Development) ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน (Language Development) และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Personal-Social Development) แบบทดสอบพัฒนาการเด็ก DDST เป็นเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ง่าย สามารถค้นหาความผิดปกติของพัฒนาการได้เร็วและครอบคลุม และมีการนำมาใช้วัดพัฒนาการ ในเด็กไทยแล้วอย่างแพร่หลาย จากผลการวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมาของธีรพันธ์ คำตันเจริญ (2528) และสุภา มาลากุล ณ อยุธยา และวรนุช มีทรัพย์ (2523) พบว่า เด็กไทยมีพัฒนาการใกล้เคียงกับเกณฑ์ของ เดนเวอร์ ฉะนั้นแบบทดสอบ DDST นี้สามารถใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนได้เหมาะสม

การหาความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือของผู้ทดสอบ (Interrater Reliability) คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย จำนวนทั้งหมด 13 คน ได้จับคู่มือฝึกการใช้แบบทดสอบพัฒนาการเด็ก DDST กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเหมือนตัวอย่างประชากร ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่ง ในจังหวัดชลบุรี จนกระทั่งคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยสามารถใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้อง และสามารถวัดได้ใกล้เคียงกัน (Percent of Agreement 80 - 83%)

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเด็ก

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 9 แห่ง ใน 3 จังหวัดที่สุ่มไว้ โดยสุ่มตัวอย่างประชากรที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดจากสมุดทะเบียนประวัติเด็ก ทำการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กตามแบบทดสอบพัฒนาการ DDST และบันทึกผล การประเมินพัฒนาการเด็กที่ได้ในแบบทดสอบ ส่วนข้อมูลทั่วไปของเด็กและบิดามารดาของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้จากสมุดทะเบียนประวัติเด็กและการตอบแบบสอบถามกลับมาของผู้ปกครองเด็ก โดยขอความร่วมมือจากผู้ดูแลเด็กในการติดตามรวบรวมและส่งข้อมูลกลับมายังคณะผู้วิจัยการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กกระทำในวันจันทร์ถึงศุกร์ตั้งแต่เวลา 9.00 น. ถึง 12.00 น. เพื่อให้เด็กมีโอกาสดำเนินกิจกรรมในช่วงบ่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* โดยคำนวณหา ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลที่เป็นลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชากร คำนวณหาค่าความถี่และ ร้อยละตลอดจนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการ (Developmental Quotient, D.Q.) ของเด็กก่อนวัยเรียนทั้งกลุ่มโดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์ระดับพัฒนาการของเด็กโดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการออกเป็น 4 ระดับ (Gesell & Amatruda, 1974) คือ ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการเท่ากับหรือสูงกว่า 100 ถือว่าเด็กมีพัฒนาการเร็วกว่าปกติ ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการตั้งแต่ 90-99 ถือว่าเด็กมีพัฒนาการปกติ ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการ 70-89 คะแนนสงสัยว่าเด็กอาจจะมีพัฒนาการล่าช้า และถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการต่ำกว่า 70 ถือว่าเด็กมีพัฒนาการ

ผิดปกติหรือล่าช้า ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนจำแนก ตามเพศของเด็ก ลักษณะครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย และอายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของบิดามารดา โดยทดสอบค่าที (Independent t-test)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 360 คน ประกอบด้วยเด็กเพศหญิงร้อยละ 52.5 และเพศชายร้อยละ 47.5 ส่วนใหญ่ เป็นบุตรคนแรก คิดเป็นร้อยละ 68.1 มีพี่น้องอย่างน้อย 1 คน ร้อยละ 60.6 และมีภาวะสุขภาพปกติแข็งแรงดี ร้อยละ 96.1 มีเด็กเพียง 14 คน (ร้อยละ 3.9) ที่มีประวัติการเจ็บป่วย ได้แก่ ปอดอักเสบ 5 คน ทอลซิลอักเสบ 3 คน ชักจากไข้สูง 3 คน ภูมิแพ้ 2 คน และตับอักเสบ 1 คน

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านครอบครัวของเด็ก พบว่า เด็กส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 67.8) มีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนชนบทมากกว่าอยู่ในเขตเทศบาลเมือง (ร้อยละ 63.3 และ 36.7 ตามลำดับ) บิดามารดาของเด็กส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 84.2) และเด็กร้อยละ 66.4 มีบิดามารดาเป็นผู้ดูแลที่บ้าน บิดาของเด็กส่วนใหญ่มีอายุเท่ากับหรือน้อยกว่า 35 ปี (ร้อยละ 74.2) จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 72.8) และมีอาชีพทำงานนอกบ้านมากกว่าในบ้าน (ร้อยละ 77.2 และ 22.8 ตามลำดับ) ส่วนมารดาของเด็ก พบว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกับบิดา คือ ส่วนใหญ่มีอายุเท่ากันหรือน้อยกว่า 35 ปี

(ร้อยละ 83.6) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 76.9) และมีอาชีพทำงานนอกบ้านมากกว่าในบ้าน (ร้อยละ 66.7 และ 33.3 ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการเด็กโดยรวม พบว่า เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการเร็วกว่าปกติ คิดเป็นร้อยละ 63.0 ส่วนเด็กอีก ร้อยละ 37.0 มีพัฒนาการอยู่ในระดับปกติ ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการในแต่ละด้าน พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปกติ คิด

เป็นร้อยละ 54.2 และมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน ตลอดจนด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม อยู่ในระดับเร็วกว่าปกติ คิดเป็นร้อยละ 63.6, 76.1, และ 63.0 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การใช้ภาษาและการได้ยิน และการช่วยเหลือตนเองและสังคมอยู่ในระดับปกติและเร็วกว่าปกติ 98.48, 102.12, 100.43 และ 110.17 ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และระดับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนจำแนกตามพัฒนาการ 4 ด้านและโดยรวม

พัฒนาการ	ระดับพัฒนาการ	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหว		360	100.0	98.48	8.46
	ปกติ	195	54.2		
	เร็วกว่าปกติ	165	45.8		
ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก		360	100.0	102.12	7.42
	ปกติ	131	36.4		
	เร็วกว่าปกติ	229	63.6		
ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน		360	100.0	100.43	8.30
	ปกติ	86	23.9		
	เร็วกว่าปกติ	274	76.1		
ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม		360	100.0	110.17	6.82
	ปกติ	123	34.2		
	เร็วกว่าปกติ	237	63.0		
โดยรวม	ปกติ	134	37.0		
	เร็วกว่าปกติ	226	63.0		

จากผลการเปรียบเทียบระดับพัฒนาการเด็ก พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในชุมชนเมืองสูงกว่าเด็กที่อยู่ในชุมชน

ชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเด็กเพศชายและหญิงและเด็กที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย

มีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า เด็กที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดามารดาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

อภิปรายผลวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการอยู่ในระดับเร็วกว่าปกติและปกติ โดยพบว่าเด็กมีระดับ

พัฒนาการโดยรวมอยู่ในระดับเร็วกว่าปกติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการเร็วกว่าปกติในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ส่วนพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการเคลื่อนไหวนั้น พบว่า เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับปกติ แสดงว่าเด็กในกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีพัฒนาการปกติ ในทุกด้าน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการล่าช้าหรือ ที่สงสัยว่าจะล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอภาววรรณ หนูคง (2535: 85-91) และ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน จำแนกตามเพศของเด็ก ลักษณะครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย และลักษณะของบิดามารดา

ปัจจัย		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t
เพศ	ชาย	171	108.20	6.05	-0.96
	หญิง	189	109.10	5.88	
ลักษณะครอบครัว	ครอบครัวเดี่ยว	244	99.08	7.29	-0.84
	ครอบครัวขยาย	116	99.65	6.45	
ชุมชนที่อยู่อาศัย	ชุมชนเมือง	132	100.37	6.65	2.18*
	ชุมชนชนบท	228	96.26	10.08	
บิดา	อายุ				
	< 35 ปี	267	98.96	4.56	-1.38
	> 35 ปี	93	99.02	5.72	
อาชีพ	ทำงานนอกบ้าน	278	98.68	6.12	1.02
	ทำงานในบ้าน	82	98.02	5.78	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	262	99.86	8.81	0.59
	มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา	98	99.33	6.23	
มารดา	อายุ				
	< 35 ปี	301	105.03	5.29	1.49
	> 35 ปี	59	104.64	4.43	
อาชีพ	ทำงานนอกบ้าน	240	96.26	5.81	-1.59
	ทำงานในบ้าน	120	98.77	6.23	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	277	99.59	8.09	0.45
	มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา	83	98.82	7.01	

*p < .05

จาร์ส ปีนเงิน (2536: 52) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน และด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปกติและเร็วกว่าปกติ และไม่พบปัญหาพัฒนาการล่าช้าหรือที่สงสัยว่าจะล่าช้าของเด็กเช่นกัน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ แอนเดอร์สัน ดิลค์ และฟิลด์ (Anderson 1992: 20-30; Dilk 1991: 1535; Field 1991: 863-870) ซึ่งพบว่า เด็กที่ได้รับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมดี

การที่เด็กส่วนใหญ่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีระดับพัฒนาการเร็วกว่าปกติ และไม่พบเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าเลยนั้น อาจจะมีอธิบายได้ว่า เด็กส่วนใหญ่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาการจากสิ่งแวดล้อมที่พร้อมและเหมาะสม ประกอบกับเด็กส่วนใหญ่มีสุขภาพปกติ แข็งแรง ไม่มีประวัติการเจ็บป่วยร้ายแรง ทำให้พัฒนาการของเด็ก มีความก้าวหน้ามากขึ้น และเร็วกว่าปกติเป็นส่วนใหญ่ด้วย นอกจากนี้เป้าหมายของการศึกษาระดับประถมศึกษา คือ การมุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมดีพอที่จะรับการศึกษาระดับต่อไป โดยไม่มุ่งเน้นการสอนหนังสือ (วิณี ชิตเชิดวงศ์ 2537: 172) ดังนั้นเด็กที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการที่ดี ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ปกติหรือเร็วกว่าปกติในทุกด้าน และไม่พบเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้า

สำหรับผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพัฒนาการจำแนกตามเพศของเด็ก ลักษณะครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย ตลอดจนอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดาและมารดา สรุปและอภิปรายได้ดังนี้

เพศของเด็ก จากผลการศึกษาพบว่า เด็กเพศชายและเด็กเพศหญิงมีพัฒนาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากเด็กชายและเด็กหญิงที่อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเท่าเทียมกัน มีกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนกัน ทำให้มีพัฒนาการไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้แตกต่าง จากผลการศึกษาของอาภาวรรณ หนูคง (2535: 95) ซึ่งพบว่าเด็กเพศหญิงมีพัฒนาการเร็วกว่าเพศชาย

ลักษณะครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีลักษณะครอบครัวขยายกับครอบครัวเดี่ยว มีพัฒนาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีเด็กในกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่อยู่ในครอบครัวขยาย และอาจเป็นครอบครัวขยายที่มีสมาชิกไม่มาก อาจมีเพียงปู่ย่าตายายเพิ่มขึ้นมา เพื่อช่วยเหลือหลานเพียงหนึ่งหรือสองคนเท่านั้น จำนวนสมาชิกในครอบครัวขยายจึงไม่แตกต่างจากครอบครัวเดี่ยวมากนัก จึงอาจเป็นสาเหตุของการไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพัฒนาการในเด็กกลุ่ม ครอบครัวเดี่ยวและกลุ่มครอบครัวขยาย ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของจาร์ส ปีนเงิน (2536: 56) และอาภาวรรณ หนูคง (2535: 99) ซึ่งพบว่า ลักษณะครอบครัวไม่มีผลต่อพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่อาจขัดแย้งกับผลการศึกษาของศิริกุล อิศรานุรักษ์ (2533: 9) ที่พบว่า เด็กที่มีญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการสูง

กว่าเด็กที่ไม่มีญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว

ชุมชนที่อยู่อาศัย ผลการศึกษา พบว่า เด็กที่อาศัยในชุมชนเมืองมีระดับพัฒนาการสูงกว่าเด็กที่อาศัยในชุมชนชนบท ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวชิรา กสิโกศล และ คณะ (2532) ที่พบว่าเด็กชนบทมีพัฒนาการทางด้านภาษา สังคม และการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ช้ากว่าเด็กกรุงเทพฯ ในกลุ่มอายุเดียวกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเด็กที่อยู่ในชุมชนเมืองมีโอกาสเรียนรู้จากสื่อบันเทิงต่าง ๆ เช่น หนังสือ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอ มากกว่าเด็กที่อยู่ในชุมชนชนบท ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแบบอย่างของพฤติกรรมพัฒนาการด้านภาษาและสังคม ผลการวิจัยที่ผ่านมา ศึกษาพบว่า เด็กที่มีโอกาสได้ดูโทรทัศน์มีพัฒนาการในด้านภาษา และพัฒนาการในด้านสังคมเร็วกว่าเด็ก ที่ไม่มีโอกาสได้ดูโทรทัศน์ (Rice & Woodsmall, 1988: 420-429; Shimai, Masuda, & Kishimoto, 1990)

อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดา และมารดา ผลการศึกษา พบว่า เด็กที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดาและมารดา ต่างกัน มีพัฒนาการไม่แตกต่างกัน แสดงว่า อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดามารดา มิใช่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก ก่อนวัยเรียน ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาของอาภาวรรณ หนูคง (2535: 97) ที่ศึกษาพบว่า อายุและระดับการศึกษาของบิดาและมารดาไม่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก สุธีรา ฮุ่นตระกูลและคณะ (2533: 103) ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของมารดาไม่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก และจำรัส ปิ่นเงิน (2536: 56) ศึกษาพบว่าอาชีพของผู้เลี้ยงดูไม่มีผลต่อ

ระดับพัฒนาการของเด็ก

แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการศึกษาของศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ (2533: 9) ที่พบว่าอายุของบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และจำรัส ปิ่นเงิน (2536: 54) พบว่า อายุของผู้เลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับระดับพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ มณี คุประสิทธิ์ (2539: 76) และจำรัส ปิ่นเงิน (2536: 55) ศึกษาพบว่าเด็กที่อยู่ในความดูแลของผู้ที่มีการศึกษาสูง มีพัฒนาการสูงกว่าเด็กที่อยู่ในความดูแลของผู้ที่มีการศึกษาน้อย และอาภาวรรณ หนูคง (2535: 97) ศึกษาพบว่าอาชีพของมารดา มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในทางลบ

เมอร์เรย์และเซ็นเนอร์ (Murray & Zentner, 1993: 124) กล่าวว่า ช่วงอายุของบิดามารดาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของเด็ก ช่วงอายุ 20-29 ปี เป็นช่วงอายุที่เหมาะสมในการมีบุตร เนื่องจากมารดา มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และมารดาที่มีบุตรเมื่ออายุเกิน 35 ปี มีโอกาสที่บุตรจะมีความผิดปกติ การที่อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของบิดาและมารดา ไม่มีผลต่อความแตกต่างในพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในการศึกษาครั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยทำงาน และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ต้องทำงานนอกบ้าน เช่น ทำงานตามโรงงานหรือบริษัทต่าง ๆ ทำให้มีเวลาจำกัดในการดูแลบุตร และต้องนำบุตรมารับการดูแลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ใกล้เคียงกัน

และไม่พบความแตกต่างของพัฒนาการเด็กถึงแม้อายุและอาชีพของบิดามารดาจะแตกต่างกัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีบิดามารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวนมาก ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในด้านการศึกษาของบิดาและมารดา การดูแลบุตรจึงไม่แตกต่างกัน และทำให้ผลการเปรียบเทียบไม่เห็นความแตกต่างของปัจจัยด้านการศึกษาของบิดามารดากับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

กล่าวโดยสรุปจากผลการศึกษาคั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับเร็วกว่าปกติ โดยมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปกติ และมีพัฒนาการเร็วกว่าปกติในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการใช้ภาษาและการได้ยิน และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับพัฒนาการเด็ก จากผลการศึกษาพบว่า ชุมชนที่อยู่อาศัยของเด็กเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับพัฒนาการเด็ก ส่วนเพศของเด็ก ลักษณะครอบครัว ตลอดจนอายุระดับการศึกษา และอาชีพของบิดามารดา ไม่มีผลต่อระดับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องและขัดแย้งกับการศึกษาที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ควรมีการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อค้นหาเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าหรือสงสัยว่าจะ

ล่าช้า และสามารถให้การช่วยเหลือฟื้นฟูพัฒนาการได้อย่างทันที่ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กได้ นอกจากนี้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนควรได้คำนึงถึงความแตกต่างของชุมชนที่อยู่อาศัยของเด็กด้วย เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ดีขึ้น

สำหรับในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับเด็กก่อนวัยเรียนที่ไม่ได้อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อดูความแตกต่างของพัฒนาการในเด็กที่มีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ต่างกัน นอกจากนี้ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

ที่สำคัญควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการศึกษาครั้งนี้ เพื่อความเชื่อมั่นในผลการศึกษา เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบทดสอบพัฒนาการ Denver Development Screening Test หรือ DDST ซึ่งถึงแม้จะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการทดสอบพัฒนาการเด็ก และผ่านการทดสอบมาแล้ว แต่เครื่องมือ ชุดนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านความไว (Sensitivity) ในการคัดกรองเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้า (Gallahue, 1982: 402-3) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรใช้แบบทดสอบที่มีความไวในการคัดกรองมากกว่านี้ เช่น Denver II และควรมีการทดสอบ

พัฒนาการโดยใช้การสังเกตร่วมด้วย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจาก
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2540

เอกสารอ้างอิง

จำรัส ปิ่นเงิน. (2536). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดูในการส่งเสริมพัฒนาการ กับพัฒนาการตามวัยของเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธีรพันธ์ คำทันเจริญ. (2528). การศึกษาเปรียบเทียบการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กอายุ 0-5 ปี ที่ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวอุปการะและครอบครัวที่แท้จริง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

พูลสุข สรียาภรณ์ และวราภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์. (2524). คู่มือทดสอบพัฒนาการเด็กของเดนเวอร์ของ William K. Frandenberg. พระนคร: บริษัทกราฟิคอาร์ต จำกัด.

มณี คุประสิทธิ์. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูแลเด็กของบิดามารดากับภาวะสุขภาพของเด็กวัย 5 ขวบปีแรก. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก) มหาวิทยาลัยมหิดล.

วชิรา กลีโกศล, วัชรภรณ์ ภิสสาสุนทร และพูลสุข สรียาภรณ์. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท. **รามาธิบดีเวชสาร** 12: 27-30.

วราภรณ์ รักวิจัย. (2535). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.

วิณี ชิตเชิดวงศ์ และสมประสงค์ ประสงค์เงิน. (2530). การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการให้การศึกษาแก่บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในจังหวัดชลบุรี. รายงานการวิจัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2537). การศึกษาเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์

ศิริกุล อิศรานุรักษ์. (2533). รายงานการวิจัย เรื่อง พัฒนาการของเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยครอบครัว. กรุงเทพฯ: องค์การทหารผ่านศึก.

สุธีรา อุ่นตระกูล, สุมณฑา สิทธิพงศ์สกุล และสุภาวดี ลิ้มปนาทร. (2533). รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเข้าเรียนที่เลี้ยงดูที่บ้านกับในศูนย์เลี้ยงดูเด็กกลางวันชุมชนจตุรมิตรสัมพันธ์ แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ.

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา และวรรณข มีทรัพย์. (2523). รายงานการศึกษาการใช้แบบทดสอบ DDST ในการวัดพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สุขวิทยาจิต.

อภาววรรณ หนูคง. (2535). การเจริญเติบโต พัฒนาการ และภาวะสุขภาพของเด็ก และความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อบริการของโครงการศูนย์ศึกษาเด็กเล็ก. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Bloom, B. S. (1976). **Human characteristics and school learning**. New York: McGraw-Hill.

Erikson, E. H. (1982). **Life cycle completed: A review**. New York: Norton.

Freud, S. (1965). **The origin and development of psychoanalysis**. Chicago: H. Regnery Co.

Gallahue, D. L. (1982). **Understanding motor development in children**. New York: John Wiley & Son.

Gesell, A., & Amatruda, C. (1974). **Developmental Diagnosis (3rd ed.)**. New York: John Wiley & Sons.

Murray, R. B., & Zentner, J. P. (1993). **Nursing assessment and health promotion: Strategies through the life span (5th ed.)**. Norwalk, CT: Appleton & Lange.

Piaget, J. (1977). **The development of thought: Equilibration of cognitive structures**. New York: Viking Press.

Rice, M. L., & Woodsmall, L. (1988). Lessons from television: Children's world learning when viewing. **Child Development, 59**(2): 420-429.

Shimai, S., Masuda, K., & Kishimoto, Y. (1990 June). Influence of TV games on physical and psychological development of Japanese kindergarten children. **Perception of Motor Skills, 70**(3): 771-776.

